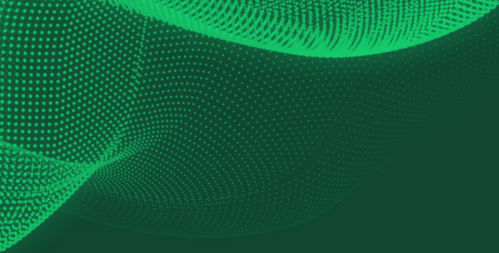

Nu lämnar vi 80-talet:
Fem skiften som ökar
takten i elektrifieringen

Trots ambitiösa mål står elanvändningen still. Särskilt gäller det industri och tunga transporter. Osäkerhet, utdragna och icke-transparenta processer, geopolitiska och ekonomiska risker ses som de främsta orsakerna.

Men det går att vända utvecklingen.

En avgörande del för att få fart på elektrifieringen är att säkerställa att elsystemet utgår från kundernas behov. Det måste vara möjligt för industrier, företag och hushåll att genomföra elektrifieringen och därför behöver de rätt förutsättningar att byta ut sin användning av fossila bränslen mot fossilfri el.

En framgångsrik elektrifiering kan framtidssäkra Sverige. Så kan vi säkerställa konkurrenskraft och därmed jobb och tillväxt. Öka samhällets motståndskraft genom ett minskat fossilberoende från andra länder. Och vi kan minska utsläpp och vår klimatpåverkan.

Fortums fem förflyttningar för att **få fart på elektrifieringen**

1. **Från hög risk** >>> **konkurrenskraftig och trygg el**
2. **Från mismatch** >>> **eleffekt när den behövs där den behövs**
3. **Från långsam atlantångare** >>> **smidig snipa för samhällsintresset**
4. **Från belastningspunkt i elsystemet** >>> **kunden i centrum**
5. **Från kortsiktiga nationella prioriteringar** >>> **långsiktig EU-styrka**

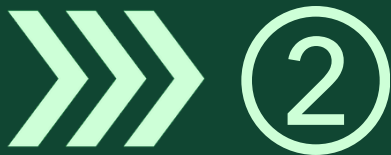
Från hög risk till konkurrenskraftig och trygg el

Sänk skatten på el. Vid behov av stegvis nedtrappning: börja med elpannor och värmepumpar i fjärrvärmen samt tunga transporter.

Minska riskerna i industrins elektrifieringsinvesteringar. Staten bör ta ett större ansvar, exempelvis genom kreditgarantier för långsiktiga elavtal (Power Purchase Agreements, PPA:er). Det minskar motpartsrisk och bidrar till lägre elkostnader.

Ställ krav på fossilfrihet i offentlig upphandling. Det stärker efterfrågan på fossilfria produkter och bidrar till att skapa en fungerande marknad.

Ta bort prisskillnader mellan elprisområden. Sverige bör ha färre och större elområden och ett långsiktigt mål om ett gemensamt elprisområde.

Från mismatch till matchning: Eleffekt när den behövs där den behövs

Bygg ut den planerbara elproduktionen i södra Sverige och förstärk transmissionsnäten där flaskhalsar begränsar överföringskapaciteten.

Korta köerna till elnätsanslutningar. Projekt som skapar stor samhällsnytta och har hög mognadsgrad bör prioriteras.

Ge tillbaka mer av värdet för elproduktionen. För smidigare processer och en rättvis fördelning av värdet av elen, bör kommuner få tillbaka fastighetsskatten och 5 öre per producerad kilowattimme av energiskatten för all fossilfri kraftproduktion. Med målet att det ska komma invånarna till gagn.

Främja flexibilitet och energilagring. Ge förtur till anslutningar och säkerställ en ändamålsenlig tariffsättning för bland annat pumpkraft och batterier.

Stärk Svenska kraftnäts roll som nationell "elsystemsarkitekt". Med affärsverkets nya instruktion finns goda förutsättningar att vara den arkitekt som elsystemet behöver, och säkra rätt elproduktion och nät på rätt plats.

Från långsam atlantångare till smidig snipa för samhällsintresset

Skapa enhetliga regelverk i hela landet. Myndigheter ska inte överklaga varandras beslut och det övergripande samhällsintresset bör vara tydligt definierat.

Genomför inrättandet av Miljöprövningsmyndigheten liksom Accelerationskontorets förslag för att korta tillståndprocesser. Säkerställ en mer effektiv och förutsägbar miljötillståndprocess. Myndigheter bör behandla tid som en strategisk resurs.

Hantera målkonflikter tidigt. Länsstyrelsernas elektrifieringsplaner är ett bra första steg. Tidigt avgörande kortar tillstånds- och anslutningsprocesser för bland annat vattenkraft, elnät, pumpkraft, vindkraft och kärnkraft samt ny industri och datacenter.

Säkra långsiktighet i elektrifierings- och klimatpolitiken. En tydlig och stabil riktning minskar risk för tvära kast i regelverk och främjar en smidigare och snabbare myndighetsutövning.

Från belastningspunkt i elsystemet till kunden i centrum

Förenkla elanvändningen. Minska onödig komplexitet och utveckla fler automatiserade lösningar som sköter efterfrågefleksibiliteten utan kundens inblandning. Elpriserna kan bli mer förutsägbara och transparenta genom AI och digitala verktyg.

Öka transparensen i tillstånds- och anslutningsprocesser. Myndigheter, nätägare och övriga berörda behöver i ett tidigt skede kunna ge svar på när en process når nästa steg, hur företaget ska göra för att det ska bli rätt och det ska vara tydligt vilken myndighet som har rådighet. Liksom även Accelerationskontoret föreslår.

Fullfölj införandet av ett centralt datahanteringssystem. För smidigare kundprocesser och sund konkurrens med bättre service och ökat förtroende som följd. Det skapar dessutom viktiga förutsättningar för digitala energitjänster och elektrifieringen av Sverige.

Säkerställ en hälsosam mix av kraftslag i systemet. Ett elsystem byggt enligt tallriksmodellen, där olika kraftslags egenskaper kompletterar varandra, ger hög leveranssäkerhet, konkurrenskraftiga och förutsägbara elpriser samt stärker samhällets motståndskraft. Det gynnar kunderna.

Från kortsiktiga nationella prioriteringar till långsiktig EU-styrka

Utred hur en integrerad europeisk elmarknad kan främjas med grunden att varje medlemsland måste föra en ansvarsfull nationell energipolitik. Svensk industris elektrifiering är beroende av att efterfrågan på fossilfria produkter växer i hela unionen och att vi har en välfungerande inre marknad. Samtidigt har kontinentens höga fossilberoende gett högre svenska elpriser och den gemensamma elmarknaden har kommit att ifrågasättas med kortsiktiga krav på klippta kablar och Sverigepriser. Här måste Sverige hitta en långsiktigt hållbar väg.

Ta en tydlig ledarposition i EU:s elektrifiering och utfasning av fossila bränslen. Tillsammans med övriga nordiska länder kan Sverige mobilisera och driva utvecklingen mot ett mer konkurrenskraftigt och fossiloberoende Europa.

Läs mer om Fortums arbete med
elektrifieringen

